

Podsumowanie webinaru:

W gąszczu procedur. Jak systemowo usprawnić proces wydawania pozwoleń na inwestycje w czystą energię?

Podsumowanie prezentacji:

- Prezentacja 1: **W gąszczu procedur. Jak systemowo usprawnić proces wydawania pozwoleń na inwestycje w czystą energię?**, Maria Niewiata-Rej - analityczka ds. polityki klimatyczno-energetycznej, Instytut Reform

Wybrane wnioski z analizy i rekomendacje z najnowszego raportu Instytutu Reform.

Podsumowanie dyskusji:

Wprowadzenie

Celem spotkania było przedstawienie wniosków z analizy dotyczącej obecnych działań usprawniających procesy permittingowe, szczególnie w obszarze decyzji środowiskowych. Łącznie podczas spotkania obecnych było 58 uczestników, wśród których znaleźli się przedstawiciele rządu, administracji publicznej, branży OZE oraz organizacji pozarządowych. Główny problem omawiany podczas spotkania to brak systemowego podejścia do wydawania pozwoleń na inwestycje – w szczególności OZE – wynikający z niedoinwestowania i braków kadrowych w kluczowych instytucjach, braków danych środowiskowych, fragmentaryczności prawa i realizowanej równocześnie reformy planowania przestrzennego.

Perspektywy kluczowych interesariuszy:

Piotr Otawski, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska: Przedstawienie perspektywy nadrzędnej instytucji odpowiedzialnej za procedury środowiskowe

- Zatrudnienie w Regionalnych Dyrekcjach Ochrony Środowiska wciąż stanowi istotne wyzwanie dla sprawnej realizacji procedur środowiskowych. Liczba spraw pozostaje na wysokim poziomie – obecnie na jednego pracownika przypada ponad 140 rocznie. Obserwuje się też duży wzrost postępowań w związku z reformą planistyczną. Pracownicy mają też obowiązki terenowe, niezwiązane z wydawaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (tj. nadzór nad rezerwatami czy szacowanie szkód w przez gatunki chronione). Pensje, mimo wymaganych wysokich kwalifikacji, są nieadekwatne do rodzaju obowiązków. Planowane zwiększenie zatrudnienia o 190 etatów w ciągu pięciu lat jest zagrożone z powodu aktualnych ograniczeń budżetowych.
- Choć w planie prac rządu nie przewidziano zmian podnoszących opłaty za wydanie decyzji środowiskowej, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przygotowała materiał koncepcyjny, który jest obecnie diskutowany między Ministerstwem Klimatu i Środowiska a Ministerstwem Finansów. Zakłada on wprowadzenie nowej opłaty w celu wsparcia budżetu i zwiększenia finansowania wynagrodzeń oraz zatrudnienia w organach odpowiedzialnych za procedury środowiskowe.

- Pierwsze wytyczne dotyczące ocen oddziaływania na środowisko morskich farm wiatrowych zostały już opublikowane. Trwają prace nad kolejnymi. Publikację poprzedzoną krótkimi konsultacjami społecznymi zaplanowano na początek 2026 roku. W czwartek 18 września 2025 roku rozpoczęły się konsultacje do projektu „Wytycznych dotyczących wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę”¹. Potrwają one do 7 października 2025 roku. W najbliższym czasie przewidziane są też konsultacje społeczne wytycznych dotyczących wpływu lądowych farm wiatrowych na chiropterofaunę.
- Planowana jest zmiana rozporządzenia do Ustawy OOS² dotyczącego przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ma ona umożliwić repowering elektrowni wiatrowych, w nieco innej formule niż ta zakładana w odrzuconej przez Prezydenta ustawie wiatrakowej. Projekt zostanie poddany konsultacjom społecznym jeszcze w tym roku.
- Projekt nowelizacji Ustawy OOS² przewidujący m.in. digitalizację postępowań został wysłany do konsultacji wewnątrzresortowych, a w październiku planowane są konsultacje międzyresortowe i społeczne. Jeśli ustawa zostanie przyjęta, system będzie mógł zostać wdrożony 1 stycznia 2028 roku.

Wojciech Stańczuk, Ministerstwo Klimatu i Środowiska: Przedstawienie perspektywy rządowej

- Mimo niedociągnięć w kontekście permittingu i barier, które napotyka rozwój OZE należy również podkreślić, ile Polska już w tym obszarze osiągnęła. W czerwcu 2025 roku udział OZE w mocy zainstalowanej w krajowym systemie elektroenergetycznym wyniósł 48%, a produkcja energii elektrycznej z OZE osiągnęła 45%. To pokazuje wysokie nasycenie systemu energią odnawialną. Obecnie w Polsce funkcjonuje ponad 1,5 miliona prosumentów, co wskazuje na duży udział obywateli w wytwarzaniu czystej energii.
- Fragmentaryczność prawa i skomplikowane procedury pozostają istotnym problemem w permittingu. Jednak za względu na charakter systemu prawnego w Polsce, trudno byłoby zamknąć wszystkie rozwiązania w jednym projekcie legislacyjnym. Narzędziem, które pomoże inwestorom odnaleźć się w tych procedurach jest nowo uruchomiony [Krajowy Punkt Kontaktowy ds. OZE](#), porządkujący procedury i wymagane dokumenty.
- We wrześniu 2025 roku ogłoszono przetarg na Portal Informacyjny Odnawialnych Źródeł Energii (PiOZE), który ma umożliwiać cyfrowe wnioskowanie i obsługę dokumentacji przez inwestorów i odpowiednie organy.
- Obszary Przyspieszonego Rozwoju OZE w pierwszym etapie spełnią głównie funkcję informacyjną (np. wskazując braki MPZP lub mocy przyłączeniowych). Docelowo mają wspierać systemowe planowanie inwestycji w miejscach o niskiej wrażliwości środowiskowej, z akceptacją społeczną i możliwościami przyłączenia do sieci.

Michał Kalka, Ministerstwo Energii: Przedstawienie perspektywy rządowej

¹ Zobacz więcej informacji o wytycznych [tutaj](#)

² Zobacz [tutaj](#)

- Problemy zidentyfikowane w raporcie są zgodne z tymi, które wskazano w projekcie Krajowego Planu w dziedzinie energii i klimatu (KPEiK) - strategicznego dokumentu, który choć nie tworzy prawa, pełni funkcję kompasu rozwoju i wskazuje trendy.
- Kluczowe rekomendacje KPEiK w tym obszarze obejmują agregację informacji wspierającą inwestorów, gminy i administrację. Ważny jest także rozwój punktów kontaktowych ds. OZE oraz Centrum Wsparcia Transformacji Energetycznej, a także digitalizacja procesów i edukacja w zakresie procedur. Istotne kierunki to również rozwój istniejących farm wiatrowych, np. poprzez cable pooling, rewizja obszarów chronionych oraz ułatwienia w procesie inwestycyjnym. Najważniejszym wskazaniem pozostaje jednak rewizja prawa inwestycyjnego i stworzenie przejrzystej ścieżki działań dla wszystkich interesariuszy.

Weronika Kupczyk, Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej: Przedstawienie perspektywy branży OZE, w szczególności wiatrowej

- Branża wiatrowa wskazuje, że kluczową zmianą dla skrócenia procedur permittingowych nie jest zmniejszenie odległości od zabudowy mieszkalnej do 500 m, lecz równoległe procedowanie decyzji środowiskowych i planów miejscowych. Obecnie permitting dla energetyki wiatrowej trwa średnio 7 lat, a czasem nawet 8–9 lat. Wprowadzenie równoległości mogłoby skrócić development farmy wiatrowej o około 2 lata, przy minimalnym ryzyku prawnym, większej przewidywalności dla inwestorów i ograniczeniu „zamrażania projektów”.
- Branża podkreśla, że wytyczne środowiskowe są kluczowe dla usprawnienia procesu inwestycyjnego. Nowe wytyczne przygotowywane przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska powinny opierać się na aktualnej wiedzy naukowej i technologicznej, obejmować nie tylko oddziaływanie na ptaki i nietoperze, ale również klimat, krajobraz, akustykę. Wytyczne powinny być konsultowane z branżą oraz zapewniać spójność, elastyczność i racjonalność, ograniczać nieporozumienia i uzupełnienia oraz przyspieszać uzyskiwanie decyzji środowiskowych.

Główne tematy dyskusji

Blok tematyczny 1: Ujęcie infrastruktury towarzyszącej inwestycjom wiatrowym w procedurach środowiskowych

- Podczas dyskusji poruszono głównie kwestie procedur środowiskowych dla farm wiatrowych. Przedstawiciele branży zwrócili uwagę na praktyczne trudności wynikające z uwzględnienia infrastruktury towarzyszącej (kable, GPO, drogi techniczne) na wczesnych etapach procedur permittingowych, co często jest dla inwestorów niewiadomą, gdyż warunki przyłączenia uzyskiwane są na późniejszym etapie.
- Z administracyjnego punktu widzenia inwestycje wiatrowe traktowane są tak samo jak inne przedsięwzięcia – decyzje środowiskowe muszą obejmować całość inwestycji, w tym infrastrukturę towarzyszącą jak kable, drogi czy GPO.

- Pojawił się postulat branży, aby w planowanym Rozporządzeniu do Ustawy OOŚ, rozważyć dodanie bardziej precyzyjnych wytycznych dotyczących uwzględniania w decyzjach środowiskowych wątku infrastruktury towarzyszącej.

Blok tematyczny 2: Opracowanie wytycznych dla inwestycji

- Zgłoszono apel o szerokie konsultacje wytycznych, by uniknąć nadmiernie restrykcyjnych regulacji.
- Z perspektywy administracji publicznej wytyczne muszą równoważyć usprawnienie procedur z ochroną środowiska.

Blok tematyczny 3: Tereny wojskowe jako OPRO

- Przedstawiciel Ministerstwa Klimatu i Środowiska wyjaśnił, że opracowywane mapy potencjału OZE uwzględniają m.in. obszary wojskowe, a obszary przyspieszonego rozwoju OZE będą wyznaczane jako podzbiór terenów o najwyższym potencjale, w powiązaniu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Najważniejsze rekomendacje

Dla administracji publicznej:

- Wzmocnienie kadrowe i finansowe Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.
- Opracowanie wytycznych dotyczących oceny oddziaływania inwestycji na środowisko w ścisłej konsultacji z branżą.
- Skoordynowana cyfryzacja i digitalizacja procesów na poszczególnych etapach procedur środowiskowych, tak by umożliwiały wzajemne korzystanie z udostępnianych ułatwień.
- Terminowa realizacja działań i unikanie opóźnień.
- Analiza możliwości rewizji kluczowych aktów prawnych w celu konsolidacji przepisów dotyczących procedur administracyjnych w jednym dokumencie.

Dla sektora prywatnego:

- Wspieranie inwestycji w technologii, współpraca z administracją w zakresie rozwoju nowych rozwiązań.
- Czynny udział w konsultacjach związanych z opracowywanymi wytycznymi dla awifauny (ptaków) i chiropterofauny (nietoperzy).
- Zgłaszanie swoich wątpliwości względem praktyki a rozwiązań uwzględnionych w legislacji.

Wnioski końcowe

Odpowiednio silne instytucje ochrony środowiska powinny być traktowane jako elementy rozwoju kraju i gospodarki. Dobre procedury i zaplecze instytucjonalne są warunkiem koniecznym do obniżenia emisyjności energii elektrycznej, ciepła, a także rozwoju infrastruktury. Wiele działań mających usprawnić procedury i wzmocnić instytucje zostało wszczętych przez GDOŚ, m.in. materiał koncepcyjny dotyczący nowej opłaty, nowe wytyczne, zmiany umożliwiające repowering farm wiatrowych, digitalizacja. Część z nim ma szansę na wejście w życie od początku roku 2026.

Ważna jest dalsza współpraca administracji z branżą, żeby teoria mogła zetknąć się z praktyką.